

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2030/2024
16.04.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Зорице Булајић, председника већа, Ирене Вуковић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Петковић, адвокат из ..., против тужене Компаније „Дунав осигурање“ АДО Београд, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4551/23 од 15.11.2023. године, у седници одржаној 16.04.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4551/23 од 15.11.2023. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Ковину П1 131/22 од 13.07.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништено решење тужене Компаније „Дунав осигурање“ АДО Београд, бр. .. од 19.04.2018. године, као и све правне последице које је то решење произвело. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4551/23 од 15.11.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и другом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи решење тужене бр. .. од 19.04.2018. године и све правне последице које је то решење произвело, као и да се обавезе тужена да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев тужиоца да се обавезе тужена да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 333.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова поступка на име судских такси.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, благовремену ревизију изјавио је тужилац, побијајући је у целини због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као струковни инг. ... са VI-2 степеном сс био у радном односу на неодређено време код тужене на пословима „...“, по основу уговора о раду бр. .. од 08.10.2013. године којим је престао да важи раније закључени уговор о раду бр. .. од 12.10.2010. године. Новим уговором о раду, за разлику од претходног, уговорена је клаузула „забрана конкуренције“.

Дана 19.04.2018. године, тужена је донела и тужиоцу доставила решење бр. ..., којим му је отказан уговор о раду од 12.10.2010. године и сви анекси, с обзиром да је у поступку интерне контроле и утврђивања тужиоачеве одговорности закључено да је тужилац својом кривицом учинио повреду радне обавезе/дисциплине из чл. 179. став 2. тачка 2, 3. и 5. и став 3. тачка 8. Закона о раду, те да је повредио правила Колективног уговора Компаније, јер је извршио злоупотребу положаја и прекорачење овлашћења, нецелисходно и неодговорно коришћење средстава рада, непоштовање радне дисциплине прописане актом послодавца тј. етичким кодексом понашања који је прописала Компанија. Ово стога што је утврђено да је обављао послове осигурања без сагласности тужене, а у своје име и за свој рачун, односно за рачун другог правног или физичког лица (кршење забране конкуренције из члана 78 – 82. Колективног уговора) тужене. Отказ уговора о раду уследио је након достављања упозорења о постојању разлога за отказ 19.03.2018. године, у којем је тужиоцу предочено да му се ставља на терет чињеница да је провером утврђено да је израђивао записнике о оштећењу возила за фирму „Процена плуст 2017“ ДОО, али не у својству судског вештака, да је на обрасцима те фирме стајао у заглављу телефон тужиоца, да је пословна адреса те фирме била тужиоачева адреса становања, да су подаци о адреси за пријем поште као и број телефона, обрисани са обрасца напред наведеног правног лица након што је тужиоцу ово саопштено, да је неспорно да је тужилац могао у спорним случајевима да буде ангажован као судски вештак под условом да нема сукоба интереса са делатношћу компаније, али да је у појединим случајевима таксативно набројаним тужилац вршио процену штете за назначену фирму не у својству вештака, већ у име и за рачун наведене фирме без сагласности компаније.

С обзиром на утврђено чињенично стање, првостепени суд закључује да је тужиоцу радни однос незаконито престао јер последица поступања супротно клаузули о забрани конкуренције не може бити у отказу уговора о раду у смислу члана 179. Закона о раду, већ да одредба члана 161. Закона о раду даје право послодавцу да од запосленог захтева накнаду штете. Због тога је захтев тужиоца усвојио.

По становишту другостепеног суда, захтев тужиоца неоснован је из разлога што је оспореним решењем од 19.04.2018. године, тужиоцу отказан уговор о раду бр. .. од 12.10.2010. године, који не производи правно дејство. Због тога, иако тужилац нема правни интерес за поништај овог решења, а с обзиром на фазу поступка, првостепена пресуда је преиначена и захтеви одбијени.

Међутим, приликом одлучивања о жалби тужене, другостепени суд неправилно је применио материјално право.

Према одредби члана 192. став 1. тачка 1. Закона о раду („Сл. Гласник РС“, бр. 24/2005 ... 113/17), о правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује послодавац, односно његов надлежни орган, лице утврђено законом или општим актом послодавца или лице које они овласте. Према члану 193. став 1. истог Закона, запосленом се у писаном облику доставља решење о остваривању права, обавеза и одговорности, са образложењем и поуком о правном леку, осим у случају из члана 172. овог закона. Против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан, ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом, што је прописано одредбом члана 195. став 1. истог закона.

У конкретном случају, тужилац је био у радном односу код тужене као послодавца на неодређено време на основу уговора о раду бр. .. од 08.10.2013. године, којим уговором су се тужилац као запослени и тужена као послодавац, споразумели да престаје да важи претходни уговор о раду од 12.10.2010. године. Иако је према решењу о отказу уговора о раду послодавац назначио да отказује уговор о раду од 12.10.2010. године, послодавац није решавао о правима, обавезама и одговорностима из овог уговора о раду, већ о правима, обавезама и одговорностима тужиоца из радног односа заснованог уговором о раду од 08.10.2013. године, при чему је решење о отказу произвело правно дејство, јер му је радни однос заснован решењем од 08.10.2013. године, престао. Због тога је неприхватљиво становиште другостепеног суда о непостојању правног интереса тужиоца да оспорава законитост решења о отказу уговора о раду које је послодавац донео 19.04.2018. године.

С обзиром на све изнето, Врховни суд је укинуо другостепену пресуду и списе вратио том суду како би у поновном поступку одлучивања о жалби туженог размотрио закључак првостепеног суда о томе да је решење незаконито јер повреда клаузуле о забрани конкуренције нема за последицу отказ уговора о раду, већ само накнаду штете.

На основу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Зорица Булајић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић